

ЗМІСТ

I. Берег річки	6
II. Широкий шлях	32
III. Дрімучий ліс	57
IV. Пан Борсук	81
V. Dulce domum	106
VI. Пан Жаб	138
VII. Сопілкар на порозі світанку	165
VIII. Жабчикові пригоди	186
IX. Мандрівник – у кожному з нас	214
X. Подальші Жабчикові пригоди	248
XI. «Як літня злива полилися сльози»	278
XII. Повернення Одиссея	310

I. БЕРЕГ РІЧКИ

Кріт старанно працював увесь ранок, прибираючи свою маленьку хатинку. Він махав мітлою, орудував ганчірками, здирався на драбинки і на стільці зі щіткою й відерцем вапна. Від пилуки йому щипало в очах і дерло в горлі, його

лапки нили від втоми, спинку ломило, і вся його чорна шубка була заляпана побілкою. А скрізь уже буяла весна. Її подих відчувався і в повітрі, і під зсмілю. Навіть у скромну домівку Крота, тісну й темну, проникав її загадковий дух неспокою й прагнення до чогось незвіданого. Тож не дивно, що Кріт зненацька жбурнув щітку на підлогу, вигукнув: «Цур йому!», а також: «Годі з мене!», а тоді ще й додав: «А бодай воно скисло, те прибирання!», після чого мерщій чкурнув за поріг, навіть не вдягнувши пальта. Щось непереможно вабило його нагору, і Кріт поспішив до вузького, крутого тунелю, котрий заміняв йому всипану гравієм доріжку, які бувають перед оселями тих звірят, що живуть ближче до неба й сонця. Кріт заходився копати, шкребти, гребти і рити, а тоді знову рити, копати, гребти і шкребти, невтомно працюючи своїми маленькими лапками і примовляючи: «Вище! Вище!», коли це нарешті — гульк! — його мордочка вистромилася на поверхню, і за мить він уже качався по теплій від сонця травичці посеред широкої луки.

— Ох і добре ж тут! Це не те що хату білити!

Він відчував гарячий дотик сонячного проміння на своїй шубці. Легкий вітерець пестив його розпашіле чоло. Веселе щебетання пташок здавалося йому оглушливим після тиші, до якої він звик, живучи під землею. Кріт схопився на ноги, радіючи життю і приходу весни, яку більше не затьмарювало

осоружне прибирання, і гайнув навпростець до живоплоту на протилежному боці луки.

— Ану стій! — звелів старий кріль, зненацька загородивши просвіт у живоплоті. — Це приватні володіння. З тебе шість пенсів за прохід!

Але він і незчувся, як нетерплячий Крїт зневажливо відштовхнув його з дороги й почимчикував уздовж живоплоту, на ходу кепкуючи з інших кролів, які повисовувалися зі своїх нір, щоб подивитися, через що здійснювся галас.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

— Я дивлюся на оту доріжку з бульбашок на поверхні води, — сказав Кріт. — Вона так кумедно рухається.

— Бульбашки, кажеш? Хо-хо! — зрадів Щур і хвацько свиснув, мовби когось кликав.

З води вигулькнула широка лискуча мордочка, і за мить Видр — а це був саме він — уже стояв на березі і обтрушувався.

— Ну й жадібний ви народ! — промовив докірливо Видр й рушив до залишків провіанту. — Могли б і мене запросити, Щурику.

— Та це була дуже несподівана ідея, — пояснив Щур. — До речі, це — пан Кріт, мій приятель.

— Радий знайомству, — сказав Видр, і вони з Кротом одразу потоваришували. — Скрізь така товкотнеча, — продовжував Видр, — наче всім на світі сьогодні заманулося неодмінно побувати на річці. Я думав, що хоч у цій затоці буде тихо й порожньо, коли це дивлюся — ви вже тут як тут! Ой, даруйте, якщо я щось не те бовкнув. Ви ж знаєте, що я не хотів вас образити.

У чагарнику позаду них щось зашаруділо. Серед галуззя, на якому все ще трималося чимало торішнього листа, показала смугаста голова на міцних плечах.

— Та це ж старий Борсук! Ходи до нас, Борсуче! — гукнув Щур.

Удома Щур перш за все запалив у вітальні камін, всадовив Крота в зручне крісло перед багаттям, приніс йому халат і домашні капці й до самої вечері розважав історіями про річкове життя. Кроту, який доти жив під землею, від тих історій аж дух перехоплювало. Щур розповідав про греблі й раптові повені, про хижих щук і про пароплави, що кидаються порожніми пляшками — принаймні, пляшки точно летять із пароплавів, а отже, либонь, самі пароплави ними й кидаються. А ще він розповідав про чапель, таких бундючних, що вони не з усяким і балакати стануть, і про пригоди у стічних канавах, і про нічні риболовлі з Видром, і про довгі походи з Борсуком. Вечера була така, що кращої годі й бажати. Але дуже скоро Крота почало непереборно хилити до сну, і турботливий господар провів його нагору, до своєї найкращої спальні. Там, у спокої й затишку, Крїт задоволено поклав голову на подушку, знаючи, що просто за вікном кімнати котить свої хвилі його нова подруга, Рїка, ледь не торкаючись підвіконня.

Для Крота то був лише перший день нового привільного життя. Далі на нього чекала ще ціла низка схожих днів, і з приходом літа вони ставали дедалі довшими й багатшими на події. Крїт навчився плавати й веслувати і полюбив стрімкі течії. А ще тепер, приклавши вухо до високих зелених стебел, він час від часу навіть міг зрозуміти дещо з того, про що постійно перешіптується з очеретом вітер.